Ebeveynlerin Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları ve Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Esra Birlik

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3752-871X>

Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul – TÜRKİYE

Makale Geçmişi

Geliş: 28.08.2019

Kabul: 30.12.2019

On-line Yayın: 31.12.2019

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Çağı Örselenmesi

Ebeveyn Tutumları

Travma

Örselenme

Psikoloji

Araştırma Makalesi

DOI:

<http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.32700>

Öz

Psikolojide üzerinde çokça durulan konulardan biri de çocukluk çağındaki örselenme durumlarıdır. Örselenme durumları kişilerin çocukluk evrelerinde yaşandığında, çocuklar bu yaşantıları çeşitli sebeplerle dışa vurmakta zorluk çekmektedir. Çocukluk çağında oluşan bu durumlar kişilerin ilerleyen dönemlerde psikolojilerini ve yaşamlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Bu araştırmanın amacı; ebeveynlerin çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Ayrıca araştırmada ebeveynlerin çocukluk çağı örselenme yaşantıları katılımcıların cinsiyetleri, eğitim düzeyleri, yaşı, kendi annelerinin ve babalarının tutumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmada İstanbul'da yaşayan 18-40 yaş arası 328 ebeveyn üzerinde anket uygulanmıştır. Katılımcı ebeveynlerin tutumlarının ölçülmesi kapsamında Evren Karabulut Demir (2007) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış olan 'Ebeveyn Tutum Ölçeği' oluşturulmuştur. Bernstein ve arkadaşları tarafından 1994 yılında hazırlanan 'Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları Ölçeği' katılımcılara uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 22.0 programından yararlanarak çözümlenmiş ve parametrik testler olan bağımsız iki grup T-testi, Anova varyans testi ve Pearson Korelasyon yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; ebeveynlerin cinsiyeti, eğitim durumu, anne-baba olma yaşı ile çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumunun istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Ayrıca çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile demokratik ebeveyn tutumu arasında negatif bir ilişki olduğu saptanmıştır. Buna karşın çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ölçeğinin tüm boyutları ile otoriter tutum arasında pozitif bir ilişkinin olduğu saptanmıştır.

Atıf Bilgisi / Reference Information

Birlik, E. (2019). Ebeveynlerin Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları İle Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Jass Studies- The Journal of Academic Social Science Studies*, Number: 77, Winter, p. 111-126.

* Bu makale İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından hazırlanan "Ebeveynlerin Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantısı ve Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" isimli tezden türetilmiştir.

Investigation of The Relationship Between Parents 'Childhood Assessment and Child Breeding Attitudes

Esra Birlik

Teacher, Minisrty of Education, Istanbul – TURKEY

Artcile History

Submitted: 28.08.2019

Accepted: 30.12.2019

Published Online: 31.12.2019

Key Words

Childhood Trauma

Parental Attitudes

Trauma

Trauma

Psychology

Research Articcle

DOI:

<http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.32700>

Abstract

One of the most emphasized issues in psychology is the traumatic situations in childhood. When traumatic situations occur in childhood, children have difficulty in expressing these experiences for various reasons. These conditions that occur in childhood affect the psychology and life of the people significantly. The purpose of this research; The aim of this study is to determine the relationship between traumatic experiences of parents and child rearing attitudes. In addition, in the study, it was examined whether the traumatic experiences of the parents differed according to the gender, educational level, age, attitudes of their mothers and fathers. In this study, a questionnaire was applied to 328 parents between the ages of 18-40 in Istanbul. In order to measure the attitudes of the participating parents, Evren Karabulut Demir (2007) developed the evryn Parent Attitude Scale uyar which was adapted to Turkish. Stein Childhood Trauma Questionnaire hazırlanan prepared by Bernstein et al. In 1994 was applied to the participants. The data obtained from the study were analyzed by using SPSS 22.0 program and two independent groups T-test, Anova variance test and Pearson Correlation method were used. According to the findings; It was determined that the gender of the parents, educational status, age of being a parent, childhood traumatic experiences and parental attitude differed statistically. In addition, there was a negative relationship between traumatic experiences of childhood and democratic parental attitude. On the other hand, it was found that there was a positive relationship between all dimensions of childhood traumatic experiences scale and authoritarian attitude.

1.Giriş

Gelişim; çok yönlü biyolojik, psikolojik ve sosyolojik bir olgu olma özelliğine sahiptir. İçinde yaşanan toplum ve çevrenin anne-baba tutumlarına, çocuğun gelişimine etkisi oldukça fazladır. Gelişimde “kritik dönem” adı verilen dönemlerde “aile” kritik bir etkiye ve öneme sahiptir. Çocuğun ailede gördüğü iletişim biçimi, öğrenilen değerler, çocuğun hayata, insanlara bakış açısını şekillendirmekle kalmayıp ileride kendisi de ebeveyn olduğunda kendi çocuklarına karşı tutumunu da etkileyebilmektedir. Aile; çocuğun dünyayı tanıdığı bir yaşam penceresidir.

Gelişimin en önemli dönemini oluşturan çocukluk çağı, insan yaşamına şekil verirken bireyin davranış biçimlerini önemli ölçüde etkilemektedir. Anne ile çocuk arasındaki bağlanma şeklinin, örselenme yaşantısına maruz kalma durumunun çocuğun hayata bakış açısı üzerindeki etkisi büyüktür. Çocuğun ilk bağlanma nesnesi “anne” figürüyle birlikte yaşamın ileriki yıllarında “baba” figürü de önem kazanmaktadır.

Birey doğumundan itibaren ailesiyle bağ kurar. Bu bağ en başta çocuğun yaşamının devam etmesini sağlar. Aileyle kurulan bağ sadece çocukluk döneminde yaşamın devamını sağlamakla kalmayıp hayatın tümünü etkiler. Her ailenin özellikleri, iletişim yöntemleri, ilişkileri farklılık göstermektedir. Ebeveynlerin birbirleriyle ve çocuklarıyla kurduğu ilişkiler çocuğun kişilik yapısını olumlu ya da olumsuz etkilemektedir (Kandır & Alpan, 2008). Çocuğun yaşamının ilk beş yılında aileden aldığı etkilerin izleri bellekte önemli bir yer edinmektedir. Bu izler olumlu olabileceği gibi olumsuz da olabilir (Yavuzer, 2018). İdeal ortamı sunamayan ailelerde yetişen çocukların duygusal, fiziksel veya cinsel yönden ihmal ve istismara maruz kalma olasılığı yüksektir. Çocukluk dönemi gelişimsel olarak belirli bir yaş dönemini kapsasa da psikolojik açıdan insan hayatının her döneminde etkileri görülen bir özelliğe sahiptir. Bireyin tutum ve davranışlarını yöneten en önemli etmen çocukluk dönemi yaşantılarıdır (Polat, 2001). Çocukluk çağında örselenme yaşantısı olan bireylerde, sosyal ilişkilerde bozukluk, kendine güvende azalma, intihar davranışı gibi birçok psikolojik bozukluk görülebilmektedir. Bu tür yaşantılar kişilik bozuklukları için de bir risk etmenidir (Nasıroğlu, 2014).

Bu araştırmanın amacı ebeveynlerin çocukluk çağı örselenme yaşantıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Araştırma kapsamında ebeveynlerin çocukluk dönemlerinde yaşadıkları durumların, kendi çocuklarını yetiştirirken nasıl yansıdığını görmek amaçlanmıştır.

2. Literatür Taraması

Çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumlarıyla ilgili yurtiçi ve yurtdışında yapılan çalışmalar, konunun ilgilenilen yönlerini, gelişimini ve yeni çalışmalarda ihtiyaç duyulan yönleri anlamak, açıklamak için önemli bir yere sahiptir.

Durmuşoğlu ve Doğru (2006) yaptığı çalışmada; ergenlikte bireyin yakın ilişkilerinde kendini algılama şekli ile çocukluk yaşantısında maruz kaldığı istismarlar arasında ki ilişki incelenmiştir. Çocukluğunda fiziksel ve duygusal istismara uğrayan bireylerin benlik saygısının zedelendiği görülmüştür. Fiziksel, duygusal, cinsel istismarla depresyon ve ilişkisel saplantı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Yöyen (2016) çocukluk çağı travmaları ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında; çocukluk çağı travmalarının benlik saygısının düşük olmasında önemli bir etken olduğu görülmüştür. Kişinin kendisini değerli görmesi, kendini olumlu algılaması kısaca kişinin kendi hakkında olumlu görüşlere sahip olması benlik saygısının yüksek olduğunu gösterir. Kişinin kendi hakkında ki olumsuz düşüncelere sahip olması ise düşük benlik saygısıyla ilişkilidir. Fiziksel ihmal ve cinsel istismar; erkek çocuklarda kız çocuklarına göre daha fazla görülmüştür.

İşmen ve Aydın (2003), çocukluk çağı örselenme yaşantısını yaş, eğitim düzeyi, gelir durumu, yaşanan yer gibi değişkinler açısından 18-25 yaş grubu erkeklerde incelemişlerdir. 20 ve altı

erkeklerde diğer yaş gruplarına göre duygusal örselenmeye daha fazla rastlanmıştır. Eğitim düzeyi azaldıkça örselenme yaşantıları arttığı görülmüştür. Gelir düzeyi düşük olan gruplarda örselenme düzeyi yüksek bulunmuştur. Örselenme yaşantısı en yüksek olan grubu köyde yaşayanların oluşturduğu görülmüştür.

Arslan (2017); Adana ili, Çukurova ve Seyhan ilçelerinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı özel kreş ve anaokuluna devam eden 2-6 yaş çocukların ebeveynlerine yönelik yaptığı çalışmada; anne tutumlarının demokratik düzeyleri baba tutumlarından daha yüksek bulunmuştur. Baba tutumlarının ise izin verici düzeyleri anne tutumlarından daha yüksek bulunmuştur. Yaşları küçük olan ebeveynlerin orta yaş ebeveynlere göre daha demokratik olduğu bulunmuştur. Demokratik olan ebeveynlerin gelir düzeyinin yüksek, koruyucu olan ebeveynlerin gelir düzeyinin düşük olduğu bulunmuştur. Çocuk sayısı az olan ebeveynlerin demokratik tutumları artarken, çocuk sayısı arttıkça ebeveynlerin otoriter tutumlarının da arttığı bulunmuştur. Ebeveynlerin kendi anne ve baba tutumları ile ebeveynlerin kendi çocuklarına karşı tutumları arasında benzerlik olduğu görülmüştür. Çalışmayan annelerin çalışan annelere nazaran daha koruyucu tutum içerisinde olduğu bulunmuştur.

Öngen (2004) tarafından özerklik kazanma sürecinde ergenin anne ve babası ile ilişkilerinde yaşadığı farklılıkları ve ilişkileri ele almak adına yapılan çalışma kapsamında Ergen-Anne İlişkileri Ölçeği (EAİÖ) ve Ergen-Baba İlişkileri Ölçeği (EBİÖ) geliştirilmiştir. Araştırmaya katılan 412 ergen bireyin, anne ve babaları ile ilişkilerinin; ergen bireyin cinsiyetine, okuduğu okulun türüne ve kaçınıcı sınıf olduğuna göre farklılaştığını bulmuştur.

Gündoğmuş (2017) hazırlamış olduğu yüksek lisans tezi kapsamında yalnızlık düzeylerinin yordanmasında anne baba tutumları ve okul tükenmişliği durumunu ortaya koymak adına 328 ortaokul öğrencisi ile betimsel ilişkisel model baz alınarak çalışmasını gerçekleştirmiştir. Verilerin toplanmasında UCLA Yalnızlık Ölçeği, Anne Baba Tutum Ölçeği, İlköğretim II. Kademe Öğrencileri İçin Okul Tükenmişliği Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında demokratik anne baba tutumu; cinsiyet, sosyoekonomik düzey ve okul başarısına göre anlamlı farklılıklar göstermiştir. Koruyucu anne baba tutumlarında cinsiyet ve algılanan okul başarısına göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğrencilerin sahip oldukları otoriter anne baba tutumlarında ise cinsiyet ve algılanan okul başarısına göre anlamlı farklılıklar gözlenmektedir.

Winsler, Madigan ve Aquilino (2005) tarafından yapılan çalışma kapsamında 56 ebeveynin çocuk yetiştirme tutumları arasındaki benzerlikler ele alınmıştır. Bu ebeveynlerin çocukları okul öncesi düzeyindedir. Babaların annelere karşı izlenimleri doğrultusunda demokratik ve izin verici tutumu daha fazla benimsedikleri otoriter tutumlarının bu yönde yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür. İzin verici ebeveyn tutumu arasındaki ilişki pozitif yönde ortaya çıkmıştır. Anneler babalara göre daha demokratik bir tutum içerisindeyler. Nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan çalışma kapsamında anne ve babanın birbirlerine benzer tutum gösterdiği durumlarda kişiler karşı tarafın daha doğru kararlar aldığı düşüncesine varmışlardır.

Hart ve arkadaşları (1998) tarafından yapılan çalışma kapsamında 5 yaşına kadar okul öncesi dönemde çocuğu olan Rus ebeveynlerle çalışmıştır. 374 katılımcı tarafından gerçekleştirilen çalışmada ebeveyn tutumları ve evlilik etkileşimlerinin çocuklar üzerindeki etkileri incelenmiştir. Çalışma sonucunda anne ve babaların zorlayıcı davranışlarının çocuklar üzerindeki etkisi olarak saldırganlık durumu ortaya çıkmıştır. Ebeveynlerin ilgisi ile erkek çocukların saldırganlık düzeyleri arasında kıyaslama yapıldığında negatif bir ilişki ortaya çıkmıştır. Sadece babanın ilgisi ile kız çocuklarının saldırganlık düzeyleri arasında ki ilişkiye bakıldığında negatif bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Chang ve arkadaşları (2003) tarafından yapılan çalışma kapsamında yaş ortalaması 4,6 yıl olarak alınan 325 Çinli çocuk ve ebeveynlerinin katılımıyla katı ebeveyn tutumunun çocuklarının saldırgan davranışları ve duygusal durumları üzerindeki etkilerini incelemek amaçlanmıştır. Çalışma

sonucunda annelerin katı ebeveyn tutumu sebebiyle çocukların duygusal ilişkilerinin babadan etkilendiği, babanın katı tutumları neticesinde anneden etkilendiği ortaya çıkmıştır. Babaların katı ebeveyn tutumlarından erkek çocukları kızlara göre daha fazla etkilenmektedir. Annelerin katı ebeveyn tutumları karşısında cinsiyete bağlı olmayan bir etki söz konusudur.

Zaslow ve arkadaşları (2006) tarafından yapılan çalışma kapsamında okul öncesi ebeveynliğinin 3 farklı ölçme yöntemini, orta çocukluk dönemindeki sonuçları yordayıcı bakış açısıyla incelenmiştir. Düşük gelirli Afrika-Amerikalı ailelerdeki okulöncesi dönemde anne-çocuk ilişkileri, kişilerden bilgi alma yöntemi, ev gözlemleri ve yapılandırılmış gözlemler kullanılarak elde edilen veriler dört yıl sonra çocuk sonuçları, çocuk, anne, öğretmen ve kişilerden bilgi alma yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bu boylamsal çalışmada, bütün ebeveynlik metodolojilerinin yordayıcı bir değer gösterdiği fakat gözlemsel ebeveynlik yönteminin çocuk sonuçlarının en güçlü ve tutarlı yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Herman ve Harvey (1997) tarafından yapılan çalışma çocukluk döneminde cinsel istismara maruz kalmış ve şiddet görmüş 77 psikiyatri hastasının katılımıyla gerçekleşmiştir. Katılımcıların çocukluk dönemi istismarları yeniden incelenmesi suretiyle yapılan değerlendirmelerde kişilerin %53 gibi önemli bir bölümünün yaşadıklarını unutamadıkları, %77'sinin cinsel istismara, % 69'unun fiziksel istismara, % 21'inin aile içi şiddete tanık oldukları saptanmıştır.

3. Yöntem

Bu araştırmanın amacı ebeveynlerin çocukluk çağı örselenme yaşantıları ile çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın çalışma evrenini, İstanbul ilinde çocuk sahibi olan 18-40 yaş arası ebeveynler oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma örneklemini ise, İstanbul ilinde yaşayan 18-40 yaş arası 328 ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında katılımcıların genel bilgilerinin elde edilebilmesi için 'Kişisel Bilgi Formu' oluşturulmuştur. Katılımcı ebeveynlerin tutumlarının ölçülmesi kapsamında Evren Karabulut Demir (2007) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış olan 'Ebeveyn Tutum Ölçeği' oluşturulmuştur. Bernstein ve arkadaşları tarafından 1994 yılında hazırlanan 'Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları Ölçeği' katılımcılara uygulanmıştır. Bu ölçeğin Halime Aslan ve Z. Nazan Alparslan (1999, ss. 275-285) tarafından 1999 yılında Türkçe'ye uyarlaması yapılmıştır.

Araştırmanın değişkenleri ebeveynlerin çocuk yetiştirmeye yönelik tutumları, ebeveynlerin çocukluk çağı örselenme yaşantıları, cinsiyetleri, eğitim düzeyleri, yaşı, ekonomik gelir durumları kendi annelerinin ve kendi babalarının tutumları gibi değişkenlerdir. Bu bağlamda çalışmada geliştirilen hipotezler şöyledir:

H₁=Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile ebeveyn tutumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H₂=Demografik değişkenlere göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları düzeyi ebeveyn ve tutumları farklılaşmaktadır.

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 22.0 programından yararlanarak çözümlenmiştir. Çalışmada kullanılan çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu ölçeklerinin ve boyutlarının "güvenilir" (>.70) olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada kullanılmış olan çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu ölçeklerinin ve boyutlarının çarpıklık ve basıklık değerleri +1,5 ile -1,5 arasında olduğundan dolayı çalışmada parametrik testler olan bağımsız iki grup T-testi, Anova varyans testi ve Pearson Korelasyon yöntemi kullanılmıştır.

4. Bulgular

Araştırmanın bulgular bölümünde ebeveynlerin çocukluk yaşantıları ve ebeveyn tutumları arasındaki incelemek amacıyla alt problemlerden yola çıkılarak belirli analizler yer almaktadır.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Bilgileri

	Değişkenler	N	%
Anketi Dolduran Kişi	Anne	226	68,9
	Baba	102	31,1
Yaş	29 ve altı	86	26,2
	30-39 arası	184	56,1
	40 ve üzeri	58	17,7
Eğitim Durumu	İlköğretim	98	29,9
	Lise	63	19,2
	Önlisans	56	17,1
	Lisans ve üzeri	111	33,8
Kaç yaşında anne/baba oldunuz?	22 ve altı	124	37,8
	23-28 yaş arası	150	45,7
	29 ve üzeri	54	16,5
Kendi annenizin ebeveynlik tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?	Demokratik	92	28,0
	Baskıcı-Otoriter	81	24,7
	İzin Verici	77	23,5
	Aşırı Koruyucu	78	23,8
Kendi babanızın ebeveynlik tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?	Demokratik	91	27,7
	Baskıcı-Otoriter	114	34,8
	İzin Verici	84	25,6
	Aşırı Koruyucu	39	11,9

Tablo 1’de katılımcıların demografik bilgileri gösterilmiştir. Çalışmaya katılan bireylerin önemli bir bölümü kadın ve 30-39 yaş arasındadır. Ayrıca araştırmaya katılanların %33,8’i lisans ve üzeri eğitim seviyesine sahiptir. Bununla birlikte araştırmaya katılan ebeveynlerin %34,8’i kendi babalarının tutumunu baskıcı-otoriter, %28’i kendi annelerinin tutumunu demokratik olarak değerlendirmiştir.

Tablo 2: Cinsiyete Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Ebeveyn Tutumunun Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Cinsiyet)	N	X̄	Ss	T	P
Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	Anne	226	71,0664	29,89508	-4,088	,000
	Baba	102	86,1961	33,41490		
Duyusal Kötüye Kullanım	Anne	226	36,8451	12,89127	-1,984	,045
	Baba	102	39,6078	13,18427		
Fiziksel Kötüye Kullanım	Anne	226	27,4690	18,55685	-4,337	,000
	Baba	102	37,5784	21,56842		
Cinsel Kötüye Kullanım	Anne	226	6,7522	4,65815	-3,918	,000
	Baba	102	9,0098	5,19233		
Aşırı Koruyuculuk	Anne	226	35,6681	6,16013	-,597	,551
	Baba	102	36,1078	6,21545		
Demokratik	Anne	226	74,6062	9,75430	2,751	,006
	Baba	102	71,2059	11,60261		

İzin Verici	Anne	226	23,4381	8,50298	-3,515	,001
	Baba	102	27,0882	9,14255		
Otoriter	Anne	226	24,1062	11,15337	-4,458	,000
	Baba	102	30,2451	12,37247		

Tablo 2’de cinsiyete göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu t-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde cinsiyete göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumunun istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile araştırmaya katılan babaların annelere göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları skoru daha yüksektir. Ayrıca babalar annelere göre daha otoriter ve izin verici; anneler babalara göre daha demokratiktir.

Tablo 3: Yaşa Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Ebeveyn Tutumunun Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Yaş)	N	X̄	Ss	F	P
Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	29 ve altı	86	77,7442	33,95124	,926	,397
	30-39 arası	184	73,7120	29,68153		
	40 ve üzeri	58	79,3793	34,76125		
Duygusal Kötüye Kullanım	29 ve altı	86	36,1163	12,48285	,874	,418
	30-39 arası	184	38,2065	12,92859		
	40 ve üzeri	58	38,4655	14,11384		
Fiziksel Kötüye Kullanım	29 ve altı	86	33,2907	22,63722	2,153	,118
	30-39 arası	184	28,5870	18,27875		
	40 ve üzeri	58	33,0690	21,03703		
Cinsel Kötüye Kullanım	29 ve altı	86	8,3372	5,73249	2,670	,071
	30-39 arası	184	6,9185	4,41048		
	40 ve üzeri	58	7,8448	5,09834		
Aşırı Koruyuculuk	29 ve altı	86	35,7326	6,43414	,838	,434
	30-39 arası	184	35,5435	6,06236		
	40 ve üzeri	58	36,7414	6,13463		
Demokratik	29 ve altı	86	72,7209	10,96588	,400	,671
	30-39 arası	184	73,9457	10,21342		
	40 ve üzeri	58	73,5172	10,61155		
İzin Verici	29 ve altı	86	24,2907	9,05765	2,301	,067
	30-39 arası	184	23,6522	8,22423		
	40 ve üzeri	58	27,9138	8,58249		
Otoriter	29 ve altı	86	26,4186	13,21983	2,804	,062
	30-39 arası	184	24,8750	10,82350		
	40 ve üzeri	58	29,0345	12,58231		

Tablo 3’te yaşa göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu anova testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde yaşa göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumunun istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Başka bir ifade ile farklı yaş grubunda yer alan katılımcıların çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu birbiri ile benzerdir.

Tablo 4: Eğitim Durumuna Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Ebeveyn Tutumunun Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Eğitim)	N	X̄	Ss	F	P
Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	İlköğretim	98	91,9490	30,34692	15,749	,000
	Lise	63	76,0000	33,63178		
	Önlisans	56	69,6607	29,58395		
	Lisans ve üzeri	111	64,4414	27,02850		
<i>Duyusal Kötüye Kullanım</i>	İlköğretim	98	42,8673	10,85389	8,565	,000
	Lise	63	37,4286	13,76967		
	Önlisans	56	35,3750	12,98889		
	Lisans ve üzeri	111	34,4775	13,12378		
<i>Fiziksel Kötüye Kullanım</i>	İlköğretim	98	39,6939	21,95375	12,353	,000
	Lise	63	30,9048	21,19853		
	Önlisans	56	27,5714	18,75280		
	Lisans ve üzeri	111	23,9640	14,82684		
<i>Cinsel Kötüye Kullanım</i>	İlköğretim	98	9,3878	5,42547	9,352	,000
	Lise	63	7,6667	5,41503		
	Önlisans	56	6,7143	4,62686		
	Lisans ve üzeri	111	6,0000	3,66556		
Aşırı Koruyuculuk	İlköğretim	98	36,9082	6,27396	4,964	,002
	Lise	63	36,5714	6,03943		
	Önlisans	56	36,5714	5,42337		
	Lisans ve üzeri	111	34,0090	6,18575		
Demokratik	İlköğretim	98	69,6327	11,32772	7,394	,000
	Lise	63	73,9048	10,57495		
	Önlisans	56	75,5536	8,74470		
	Lisans ve üzeri	111	75,7928	9,50418		
İzin Verici	İlköğretim	98	27,3980	9,84806	5,240	,002
	Lise	63	24,2698	9,09130		
	Önlisans	56	22,9107	8,14701		
	Lisans ve üzeri	111	23,0901	7,55411		
Otoriter	İlköğretim	98	32,0714	12,29471	15,462	,000
	Lise	63	25,7302	12,25035		
	Önlisans	56	24,0714	10,93927		
	Lisans ve üzeri	111	21,8108	9,42773		

Tablo 4'te eğitim durumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu anova testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde eğitim durumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumunun istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p < 0,05$). Başka bir ifade ile eğitim seviyesi arttıkça çocukluk dönemi örselenme

yaşantıları azalmaktadır. Anova testi sonucunda gruplar arası anlamlı bir farklılık olduğu için Post hoc tukey (Çoklu Karşılaştırma) testi ile hangi gruplar arasında farklılık olduğuna bakılmıştır. Post hoc testi incelendiğinde ilköğretim mezunlarının diğer eğitim gruplarına göre ciddi bir örselenme yaşantısı düzeyi olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte eğitim seviyesi arttıkça katılımcılar daha gevşek (izin verici) ve demokratik olmaktadır. Buna karşın eğitim seviyesi azaldıkça ebeveynler daha otoriter ve aşırı koruyucudur.

Tablo 5: Anne-Baba Olma Yaşına Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Ebeveyn Tutumunun Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Anne Baba Olma Yaşı)	N	X̄	Ss	F	P
Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	22 ve altı	124	83,4194	32,93331	7,543	,001
	23-28 yaş arası	150	73,4133	31,34570		
	29 ve üzeri	54	64,7593	25,88212		
<i>Duygusal Kötüye Kullanım</i>	22 ve altı	124	39,1613	10,57189	1,685	,047
	23-28 yaş arası	150	37,3267	13,91368		
	29 ve üzeri	54	35,4074	13,45786		
<i>Fiziksel Kötüye Kullanım</i>	22 ve altı	124	35,5645	22,68886	7,839	,000
	23-28 yaş arası	150	29,0400	18,60320		
	29 ve üzeri	54	23,6111	14,21190		
<i>Cinsel Kötüye Kullanım</i>	22 ve altı	124	8,6935	5,75542	8,006	,000
	23-28 yaş arası	150	7,0467	4,41221		
	29 ve üzeri	54	5,7407	3,40469		
Aşırı Koruyuculuk	22 ve altı	124	37,0806	6,32275	4,354	,014
	23-28 yaş arası	150	35,0000	6,20240		
	29 ve üzeri	54	35,1111	5,28318		
Demokratik	22 ve altı	124	71,8387	11,62726	4,300	,014
	23-28 yaş arası	150	73,8133	10,34920		
	29 ve üzeri	54	76,7407	6,59670		
İzin Verici	22 ve altı	124	26,1694	10,06299	3,289	,039
	23-28 yaş arası	150	23,5667	8,20330		
	29 ve üzeri	54	23,7037	7,07808		
Otoriter	22 ve altı	124	29,6452	13,19965	10,409	,000
	23-28 yaş arası	150	24,3200	10,66470		
	29 ve üzeri	54	22,3889	9,66108		

Tablo 5'te anne baba olma yaşına göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu anova testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde anne baba olma yaşına göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumunun istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile 22 yaş ve altında anne veya baba olanların diğer gruplara göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları skoru daha yüksektir. Ayrıca 22 yaş ve altında anne veya baba olanların diğer gruplara göre daha otoriter ve daha koruyucudur.

Tablo 6: Katılımcıların Annelerinin Tutumuna Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Ebeveyn Tutumunun Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Anne Tutum)	N	X̄	Ss	F	P
Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	Demokratik	92	70,8478	31,91022	4,942	,002
	Baskıcı-Otoriter	81	80,8765	31,90234		
	İzin Verici	77	82,2208	34,05322		
	Aşırı Koruyucu	78	67,8333	26,30857		
Duyusal Kötüye Kullanım	Demokratik	92	33,2935	10,08267	11,142	,000
	Baskıcı-Otoriter	81	43,6420	15,57747		
	İzin Verici	77	39,0390	12,84876		
	Aşırı Koruyucu	78	35,4231	10,86221		
Fiziksel Kötüye Kullanım	Demokratik	92	30,1739	20,47492	2,403	,068
	Baskıcı-Otoriter	81	31,7407	19,05373		
	İzin Verici	77	34,5065	22,76113		
	Aşırı Koruyucu	78	26,1154	16,98585		
Cinsel Kötüye Kullanım	Demokratik	92	7,3804	5,05322	3,072	,028
	Baskıcı-Otoriter	81	7,4938	4,58291		
	İzin Verici	77	8,6753	5,72493		
	Aşırı Koruyucu	78	6,2949	4,02624		
Aşırı Koruyuculuk	Demokratik	92	35,7283	5,42705	1,018	,385
	Baskıcı-Otoriter	81	34,9877	6,93450		
	İzin Verici	77	35,8571	6,71744		
	Aşırı Koruyucu	78	36,6923	5,56031		
Demokratik	Demokratik	92	75,9022	8,34959	2,247	,058
	Baskıcı-Otoriter	81	72,2222	12,04575		
	İzin Verici	77	71,7273	10,88170		

	Aşırı Koruyucu	78	73,9487	10,15835		
İzin Verici	Demokratik	92	24,8261	9,15749	,167	,919
	Baskıcı-Otoriter	81	24,1358	9,07297		
	İzin Verici	77	24,9870	9,46391		
	Aşırı Koruyucu	78	24,3205	7,71488		
Otoriter	Demokratik	92	25,9239	12,79872	,812	,488
	Baskıcı-Otoriter	81	25,9506	11,65965		
	İzin Verici	77	27,5974	12,48816		
	Aşırı Koruyucu	78	24,6282	10,26924		

Tablo 6’da katılımcıların annelerinin tutumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu anova testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde katılımcıların annelerinin tutumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile annesinin tutumu izin verici olanların demokratik, aşırı koruyucu, baskıcı olanlara göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları skoru daha yüksektir. Buna karşın katılımcıların annelerinin tutumuna göre çocukluk dönemi ebeveyn tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 7: Katılımcıların Babalarının Tutumuna Göre Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantılarının ve Ebeveyn Tutumunun Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Baba Tutum)	N	X̄	Ss	F	P
Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları	Demokratik	91	69,2527	31,86520	2,458	,063
	Baskıcı-Otoriter	114	80,9474	31,11009		
	İzin Verici	84	77,0595	33,06596		
	Aşırı Koruyucu	39	73,0769	28,60933		
Duyusal Kötüye Kullanım	Demokratik	91	32,8462	10,99891	12,260	,000
	Baskıcı-Otoriter	114	43,0263	14,84221		
	İzin Verici	84	35,8929	10,25579		
	Aşırı Koruyucu	39	37,3846	11,82908		
Fiziksel Kötüye Kullanım	Demokratik	91	29,3077	20,50728	,577	,630
	Baskıcı-Otoriter	114	30,6053	18,75960		
	İzin Verici	84	32,8571	22,33650		
	Aşırı Koruyucu	39	28,8462	17,71193		

<i>Cinsel Kötüye Kullanım</i>	Demokratik	91	7,0989	4,91043	1,228	,299
	Baskıcı-Otoriter	114	7,3158	4,58994		
	İzin Verici	84	8,3095	5,43078		
	Aşırı Koruyucu	39	6,8462	4,79879		
Aşırı Koruyuculuk	Demokratik	91	36,3077	5,61287	1,277	,282
	Baskıcı-Otoriter	114	35,6842	6,16630		
	İzin Verici	84	34,8929	6,50304		
	Aşırı Koruyucu	39	36,9487	6,62113		
Demokratik	Demokratik	91	75,9121	8,26055	2,195	,056
	Baskıcı-Otoriter	114	71,9825	12,06544		
	İzin Verici	84	72,7262	10,54463		
	Aşırı Koruyucu	39	74,3846	9,06879		
İzin Verici	Demokratik	91	23,9780	9,07497	,288	,834
	Baskıcı-Otoriter	114	24,7018	8,79454		
	İzin Verici	84	25,1786	8,81560		
	Aşırı Koruyucu	39	24,2821	8,84947		
Otoriter	Demokratik	91	25,0769	12,66775	,454	,715
	Baskıcı-Otoriter	114	26,6579	11,59786		
	İzin Verici	84	26,6071	12,11990		
	Aşırı Koruyucu	39	25,0513	10,35158		

Tablo 7’de katılımcıların babalarının tutumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu anova testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde katılımcıların babalarının tutumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile babasının tutumu izin verici olanların demokratik, aşırı koruyucu, baskıcı olanlara göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları skoru daha yüksektir. Buna karşın katılımcıların babalarının tutumuna göre çocukluk dönemi ebeveyn tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 8: Çocukluk Dönemi Örselenme Yaşantıları ile Ebeveyn Tutumu Arasındaki İlişki

	Örselenme	Duygusal Kötüye Kullanım	Fiziksel Kötüye Kullanım	Cinsel Kötüye Kullanım
Aşırı Koruyuculuk	,101	-,115*	,188**	,187**
Demokratik	-,206**	-,333**	-,090	-,081
İzin Verici	,529**	,093	,623**	,626**
Otoriter	,683**	,231**	,751**	,735**

Tablo 8’de çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile ebeveyn tutumu arasındaki ilişki korelasyon analizi ile gösterilmiştir. Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları skoru ile demokratik tutum arasında negatif bir ilişki buna karşın izin verici ve otoriter tutum ile çocukluk dönemi örselenme skoru arasında pozitif bir ilişki vardır. Bununla birlikte çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ölçeğinin tüm boyutları ile otoriter tutum arasında pozitif bir ilişki vardır.

5.Sonuç ve Tartışma

Araştırmada; ebeveynlerin anne-babalarının tutumuna göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile ebeveyn tutumları karşılaştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; annesinin tutumu gevşek (izin verici) olanların demokratik, aşırı koruyucu, baskıcı olanlara göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları skoru daha yüksektir. Çocukların üzerinde kontrol mekanizmasının olmamasının, çocuklara karşı tutarsız davranışlar sergilenmesinin örselenme yaşantısı riskini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Çocuğa hiçbir sınırlama getirilmeden, çocuğa sınırsız özgürlük verildiği halde gevşek tutumu benimseyen annelerin çocuklarının örselenme yaşantısı skorunun yüksek çıkması, çocuğun ailenin diğer üyeleri tarafından belli kurallarla karşılaştığında, kurallara uymadığında, karşılaştığı tepkiler kaynaklı olabileceğini düşündürmektedir. Toplumsal olan her alanda örtük de olsa belli kurallar vardır. Çocuk bir misafirliğe gittiğinde dahi belli kurallarla karşılaşır. Kurallara alışık olmadığı için kurallara karşı farklı tepkiler verdiğinde ise büyükler tarafından ayıplama, kınama ya da daha farklı tepkilerle karşılaşabilir. Çevre ya da aile üyeleri tarafından verilen tepkiler ve yöneltilen davranış biçimi örselenme yaşantısına neden olabilir. Özgen(2017) çalışmasında; yapılan bu araştırmayla benzer yönde sonuçlara ulaşılmıştır. Gevşek tutum düzeyi arttıkça fiziksel ve cinsel istismar, duygusal ihmal düzeylerin arttığını, otoriter tutum düzeyi arttıkça duygusal ihmal ve fiziksel istismar düzeyinin arttığını bulmuştur. Yapılan bu araştırma sonucunda da; anne-babasının tutumu baskıcı- otoriter olan ebeveynlerin duygusal örselenme yaşantısı düzeyinin yüksek olduğu bulunmuştur. Baskıcı-otoriter ebeveyn tutumunda, keskin kurallar vardır. Çocuğun özgürlüğünün kısıtlanması, aile içerisinde fikir ve görüşlere kapalılık söz konusudur. Çocuk kendi fikir ve görüşlerini söylediğinde karşılaştığı tepki ve engellemeler duygusal örselenme yaşantısına neden olabilir. Araştırma sonuçları göstermektedir ki; gevşek ve aşırı otoriter tutum birbirinden tamamen farklı iki ayrı uçta yer almasına karşın örselenme yaşantısına neden olabilmektedir.

Ebeveynlerin kendi anne ve babalarının tutumuna göre çocukluklarına karşı benimsedikleri ebeveyn tutumlarının değişip değişmediği araştırıldığında ebeveynlerin kendi anne-babalarının tutumuna göre çocuklarına karşı ebeveyn tutumları arasında anlamlı bir benzerlik görülmemiştir. Buna karşın; anne ve babasını demokratik olarak tanımlayan ebeveynlerin istatistiksel olarak zayıf bir anlamlılık olsa da diğer tutumlara göre demokratiklik oranı fazla bulunmuştur. Ebeveynlerin anne-baba tutumlarının kendi ebeveynlik tutumunu istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde etkilememesinin

araştırmaya katılan çalışma grubunun %70'nin lise ve üzeri eğitim düzeyinde olmasıyla ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Belli bir eğitim seviyesine sahip olan ebeveynlerin; çocuk yetiştirme stillerine ilişkin farkındalık ve bilgi düzeyi daha yüksek olacağı için ebeveynlerin kendi ebeveyninin tutumundan etkilenme olasılığının buna bağlı olarak düşeceği düşünülmektedir. Bu araştırmayla farklı yönde sonuçlara ulaşan Arslan(2017); yaptığı çalışmada annesini otoriter olarak tanımlayan ebeveynlerin otoriter olma düzeylerinin anlamlı düzeyde fazla olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırma sonuçları göstermektedir ki ebeveynlerin annelerinin tutumuyla kendi ebeveynlik tutumları arasında anlamlı düzeyde benzerlik göstermemektedir.

Araştırmanın temel problemi olan çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile ebeveyn tutumları arasında ki ilişki incelendiğinde; çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile demokratik tutum arasında negatif bir ilişki buna karşın gevşek ve otoriter tutum ile çocukluk dönemi örselenme yaşantıları arasında pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür. Bununla birlikte çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ölçeğinin tüm boyutları ile otoriter tutum arasında pozitif bir ilişki vardır. Çocukluk dönemi örselenme yaşantısı olan ebeveynlerin, ebeveyn tutumlarının otoriter ya da gevşek olduğu sonucuna ulaşılırken, çocukluk dönemi örselenme yaşantısı olmayan ebeveynlerin daha demokratik olduğu görülmüştür. Çocukluk dönemi örselenme yaşantısı olan ebeveynlerin çocuklarına karşı daha otoriter, çocukluk dönemi örselenme yaşantısı olmayan ebeveynlerin daha demokratik olduğu sonucuna ulaşmıştır. Otoriter ebeveynler çocuklarının her daim kendi sözlerinin dinlemeleri ve kural dışına çıkmamalarını beklerler. Ebeveyn ve çocuk arasında mesafeli ve soğuk bir ilişki vardır, disiplin yöntemi olarak cezayı kullanırlar. Ebeveyn- çocuk arasında ki bu ilişki çocuğun duygusal yönden örselenmesine neden olabilir. Araştırma sonuçlarına göre otoriter tutum ile örselenme arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olması, otoriter tutum arttıkça örselenmenin de arttığını göstermektedir. Dolayısıyla çocukluğunda örselenme yaşamış ebeveynin, kendi çocuklarına otoriter tutum sergilediğinde çocuklarını da örselenme yaşantısına maruz bırakabileceğini düşündürmektedir.

Cinsiyete göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının ve ebeveyn tutumunun karşılaştırılmasını test etmek amacıyla yapılan analiz sonucuna göre araştırmaya katılan babaların annelere göre örselenme yaşantısı daha yüksek bulunmuştur. Babalar annelere göre daha otoriter ve izin verici; anneler babalara göre daha demokratiktir. Arslan (2017); Adana ili, Çukurova ve Seyhan ilçelerinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı özel kreş ve anaokuluna devam eden 2-6 yaş çocukların ebeveynlerine yönelik yaptığı çalışmada yapılan bu çalışma ile aynı yönde sonuçlara ulaşmıştır. Winsler, Madigan ve Aquilino (2005) tarafından yapılan 56 ebeveynin çocuk yetiştirme tutumları arasındaki benzerlikler ele alınan çalışmadan elde edilen sonuçlar da bu çalışma ile aynı yöndedir. Arslan (2017), Winsler, Madigan ve Aquilino (2005) çalışmalarından ulaşılan sonuçlara göre de anne tutumlarının demokratik düzeyleri baba tutumlarından daha yüksek bulunmuştur. Baba tutumlarının ise izin verici düzeyleri anne tutumlarından daha yüksek bulunmuştur.

Araştırmada, yaşa göre çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının ve ebeveyn tutumunun karşılaştırılmıştır. Çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumunun istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Farklı yaş grubunda yer alan katılımcıların çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumu birbiri ile benzerdir. Aydın ve İşmen (2003) 18-25 yaş grubu erkeklerde çocukluk çağı örselenme yaşantısını incelediği çalışmasında bu çalışma ile farklı yönde sonuçlara ulaşmıştır. Aydın ve İşmen (2003) çalışmasında; 20 yaş ve altı erkeklerde diğer yaş gruplarına göre duygusal örselenmeye daha fazla rastlamıştır.

Araştırmada; çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve eğitim durumuna göre ebeveyn tutumu karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde çocukluk dönemi örselenme yaşantılarının, eğitim durumu ile ebeveyn tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır. Eğitim seviyesi arttıkça çocukluk dönemi örselenme yaşantıları azalmaktadır. Bununla

birlikte eğitim seviyesi arttıkça katılımcılar daha izin verici ve demokratik olmaktadır. Buna karşın eğitim seviyesi azaldıkça ebeveynlerin daha otoriter ve aşırı koruyucu olduğu görülmüştür. Aydın ve İşmen (2003) çalışmasında bu araştırma ile aynı yönde sonuçlara ulaşılmıştır. Eğitim düzeyi azaldıkça örselenme yaşantılarının arttığı görülmüştür. Eğitimin; kişinin yaşadıklarına, çevresine karşı farkındalık ve kendini ifade etme düzeyini, bilinçli olmasını olumlu yönde etkileyeceği düşünüldükçe buna bağlanabilir.

Araştırmada anne baba olma yaşı ile çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumları karşılaştırılmıştır. Anne baba olma yaşı ile çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve ebeveyn tutumunun istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. 22 yaş ve altında anne veya baba olanların diğer gruplara göre çocukluk dönemi örselenme yaşantıları skoru daha yüksektir. 22 yaş ve altında anne veya baba olanlar diğer gruplara göre daha otoriter ve daha koruyucudur. Tablo 9'da sunulmuştur. Arslan (2017); yaptığı çalışmada yaşları küçük olan ebeveynlerin orta yaş ebeveynlere göre daha demokratik olduğu sonucuna ulaşmıştır. Arslan(2017); yaptığı çalışma ile farklı yönde sonuçlar bulunmuştur.

Araştırma sonucunda genel olarak; ebeveynlerin çocukluk çağı örselenme yaşantılarıyla ebeveyn tutumlarının önemli ölçüde birbirini etkilediği söylenebilir. Bu çalışma sadece İstanbul ilinde yaşayan 18-40 yaş arası 328 ebeveyn ile yapılmıştır. Yaş aralığı genişletilip örneklem sayısı artırılarak daha geniş kapsamlı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Arslan, S. A. (2017). Ebeveynlerin Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantısı ve Bazı Demografik Özellikleri İle Çocuk Yetiştirmeye Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Mersin: Çukurova Üniversitesi.
- Arslan, S. A. (2017, Nisan). Ebeveynlerin Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantısı ve Bazı Demografik Özellikleri İle Çocuk Yetiştirmeye Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Mersin: Çukurova Üniversitesi.
- Chang, L., Dodge, A. K., Schwartz, D., Mcbride-Chang, C. (2003) "Harsh parenting in relation to child emotional regulation and aggression", *Journal of Family Psychology*, 17/4, 598-606.
- Demir, E. K. (2007). *Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
- Durmuşoğlu, N., & Doğru, S. Y. (2006). Çocukluk Örselleyici Yaşantılarının Ergenlikteki Yakın İlişkilerde Bireye Etkisinin İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Hart, H. C., Nelson, A.D., Robinson, C. C., Olsen, F. S., Mcneillychoque, K.(1998) "Overt and relational aggression in Russian nurseryschool-age children: parenting style and marital linkages", *Developmental Psychology*, 34/4, 687-697.
- Herman, J. L., & Harvey, M. R. (1997). Adult memories of childhood trauma: A naturalistic clinical study. *Journal of Traumatic Stress*, 10(4), 557-571.
- İşmen, E., & Aydın, O. (2003). 18-25 Yaş Grubu Erkeklerde Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantısının İncelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*(18), 7-20.
- Kandır, A., & Alpan, Y. (2008). Okul Öncesi Dönemde Sosyal- Duygusal Gelişime Anne-Baba Davranışlarının Etkisi. *Aile ve Toplum*, 10(4), 33-38.
- Nasıroğlu, S. (2014). Çocuk İstismarında Rehabilitasyon ve Tedavi Merkezleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 6(1), 67-78.
- Polat, O. (2001). *Çocuk ve Şiddet*. İstanbul: Der Yayınları.
- Winsler, A., Madigan, A., & Aquilino, S. (2005). Correspondence between maternal and paternal parenting styles in early childhood, *Early Childhood Research Quarterly*, 20, 1-12.

- Yavuzer, H. (2018). *Çocuğunuzun İlk Altı Yılı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yöyen, E. G. (2017). Çocukluk Çağı Travması ve Benlik Saygısı. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(1), 267-282.
- Zaslow, J.M., Gallagher, M., Hair, C. E., Egeland, B., Weinfield, S. N., Ogawa, R. J., Tabors, O. P., Temple, M. J. (2006) "Longitudinal prediction of child outcomes from differing measures of parenting in a low-income sample", *Developmental Psychology*, 42/1, 27-37.